

#NowaPiątka

500+

„Rodzina 500+” na każde dziecko

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Efekty Programu „Rodzina 500+”

„Rodzina 500+” to największy program społeczny po transformacji ustrojowej, który odmienił życie rodzin. Rodziny stały się zamożniejsze, pojawiły się perspektywy jej rozwoju. Program zagwarantował lepsze warunki powstawania rodzin i wychowania dzieci. „Rodzina 500+” jest uznawana za najlepszy lub jeden z najlepszych sposobów wspierania rodzin niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, przy poszanowaniu jej autonomii. Oto najbardziej widoczne efekty programu „Rodzina 500+” od momentu jego wprowadzenia.

Od momentu uruchomienia programu do rodzin trafiło niemal 70,7 mld złotych (stan na kwiecień 2019 r.). Obecnie z programu korzysta 3,65 mln dzieci. W całej Polsce programem „Rodzina 500+” objętych jest 52,6% wszystkich dzieci do 18 lat.

W 2016 r. dochód rozporządzalny w rodzinie wzrósł realnie o 7,0%, tj. najszybciej od 2008 r. za sprawą „Rodzina 500+”.

Świadczenie wychowawcze wsparło dochody najmniej zamożnej części społeczeństwa. Dochód najuboższych rodzin w Polsce, wzrósł o ponad 35%.

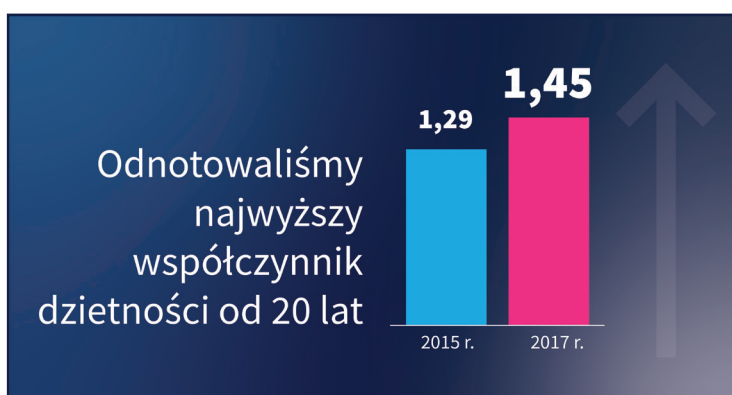
Program „Rodzina 500+” zmniejszył ubóstwo wśród rodzin wielodzietnych z 12,2% do 6,4%, zaś wśród samotnych rodziców o ponad połowę z 6,5% do 2,5%. Szczególne oddziaływanie programu zaobserwowano na wsi, gdzie ubóstwo skrajne samotnych rodziców obniżyło się z poziomu 12,1% do 0,7%.

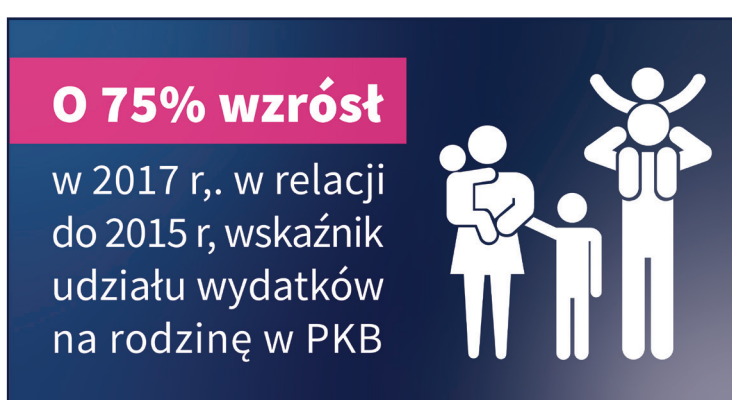
Efekty świadczenia widać w charakterze i dynamice wydatków rodzinnych. Odnotowano spadek udziału wydatków na podstawowe potrzeby (wyżywienie, transport) przy wzroście znaczenia tych związanych z edukacją dzieci, rekreacją, kulturą i podróżami.

W 2017 roku nastąpił wzrost liczby urodzeń, który przekłada się na współczynnik dzietności. Był on najwyższy od 20 lat, pomimo tego, że spada liczba kobiet w wieku 15-49 lat.

W 2015 r. łączne wydatki z budżetu państwa na rzecz polskich rodzin wyniosły 1,78 proc. Produktu Krajowego Brutto. W 2017 r. było to już 3,11 proc. PKB. Oznacza to wzrost o 75 proc.

Zmiany w programie „Rodzina 500+”

Widoczne efekty programu, czyli poprawa jakości życia polskich rodzin, spadek ubóstwa i zagrożenia ubóstwem, czy wzrost liczby urodzeń, pokazują, że program ten ma ogromny potencjał. Analiza trzyletniego programu i jego rezultatów pozwoliła na rozszerzenie programu na każde dziecko. **Najważniejszą zmianą w programie „Rodzina 500+”, jest rezygnacja (od 1 lipca 2019 r.) z kryterium dochodowego, czyli objęcie tym programem wszystkich dzieci w wieku do ukończenia 18 r. życia.**

Rezygnacja od 1 lipca 2019 r. z kryterium dochodowego w programie „Rodzina 500+”

- świadczenie będzie można uzyskać na każde dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. życia
- ze świadczenia będą mogły skorzystać także dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Dodatkowe **3,2-3,3 mln dzieci** do 18. roku życia zostanie objęte programem.

„Rodzina 500+” od 1 lipca 2019 roku. Złożenie wniosku do końca września br. będzie gwarantowało przyznanie świadczenia z wyrównaniem od 1 lipca br.

Szczególny, 3-miesięczny termin, liczony od dnia urodzenia dziecka, na złożenie wniosku o świadczenie wychowawcze na nowo narodzone dziecko. Złożenie wniosku w tym czasie będzie gwarantowało przyznanie świadczenia z wyrównaniem od dnia narodzin dziecka.

Przyznanie, **z zachowaniem ciągłości, świadczenia wychowawczego drugiemu z rodziców dziecka w przypadku śmierci rodzica,** któremu świadczenie zostało przyznane na dany okres lub który zmarł przed rozpatrzeniem złożonego wniosku.

Usprawnienie procesu wnioskowania o świadczenie „Rodzina 500+” - zmiana okresu świadczeniowego. Do gmin wpływają wnioski dotyczące różnych systemów wsparcia rodzin z dziećmi w tym samym czasie. Począwszy od 2021 r., okres świadczeniowy na który przyznawane będzie corocznie świadczenie wychowawcze, będzie rozpoczynał się 1 czerwca i potrwa do 31 maja następnego roku. Obecnie okres ten trwa od 1 października do 30 września następnego roku i powoduje piętrzenie się spraw w urzędach.

Prostsza procedura. Jak w programie „Dobry start”, likwidacja obowiązku rozstrzygnięcia w drodze decyzji w przypadku przyznania świadczenia wychowawczego. Osoba, której zostało przyznane świadczenie wychowawcze otrzyma, na adres e-mail, informację o jego przyznaniu. Jeśli osoba nie podała we wniosku adresu poczty elektronicznej, taką informację będzie mogła odebrać osobiście w organie rozpatrującym wniosek. Nieodebranie informacji nie wstrzymuje wypłaty świadczenia wychowawczego.

Zmiany w znaczy sposób uproszczą proces ubiegania się o świadczenie wychowawcze.

W jakiej formie złożyć wniosek o świadczenie

online

- platforma „Emp@tia”
- bankowość elektroniczna
- PUE ZUS

w formie papierowej

- osobiście w gminie
- wysłka Poczta Polska

„Rodzina 500+” zostanie wypłacone bezpośrednio na konto wskazane przez rodzica lub w inny, dogodny dla rodziców sposób przewidziany w danej gminie.

Istotne jest, że wnioski o świadczenie wychowawcze będzie można składać w formie papierowej od 1 sierpnia 2019 r., zaś online już miesiąc wcześniej, tj. od 1 lipca 2019 r.

Uzyskanie świadczenia na dziecko od 1 lipca 2019 r.

- Złożenie kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku od 1 lipca – do 30 września 2019 r., czyli np. wniosek złożony we wrześniu, oznacza, że świadczenie zostanie przyznane od lipca.
- Jeśli rodzic dziecka złoży wniosek w późniejszym terminie (po 30 września), prawo do świadczenia wychowawczego zostanie przyznane od miesiąca złożenia wniosku, czyli np. wniosek złożony w październiku 2019 r. – świadczenie zostanie przyznane od października.

Terminy wypłat przyznanego świadczenia

- Złożenie wniosku w okresie lipiec – sierpień 2019 r. oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem od lipca, zostanie wypłacone najpóźniej do dnia 31 października 2019 r.
- Złożenie wniosku we wrześniu 2019 r. oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem od lipca, zostanie wypłacone najpóźniej do dnia 30 listopada 2019 r.
- Złożenie wniosku w październiku 2019 r. oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od października, zostanie wypłacone najpóźniej do dnia 31 grudnia 2019 r.
- Złożenie wniosku w listopadzie 2019 r. oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od listopada, zostanie wypłacone najpóźniej do dnia 31 stycznia 2020 r.
- Złożenie wniosku w okresie od 1 grudnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. oznacza, że świadczenie, z wyrównaniem jedynie od miesiąca złożenia wniosku, zostanie wypłacone najpóźniej do dnia 29 lutego 2020 r.

Jeden wniosek na wszystkie dzieci.

Rodzice, którzy mają obecnie przyznane do 30 września 2019 roku świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dzieci, składają od 1 lipca 2019 roku jeden wspólny wniosek o ustalenie prawa do świadczenia na wszystkie dzieci. Na podstawie takiego wniosku od 1 lipca zostanie im przyznane prawo do świadczenia na pierwsze dziecko (na które obecnie nie pobierają świadczenia wychowawczego), natomiast od 1 października br. na pozostałe dzieci (na które świadczenia są już przyznane do końca września.)

Nowelizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydłuża do 31 maja 2021 roku pierwszy okres na jaki zostanie przyznane świadczenie wychowawcze na nowych zasadach. Oznacza to, że rodzice nie będą składać ponownie wniosków o świadczenie wychowawcze w 2020 roku.

Mniej kosztowna realizacja programu w gminach.

Zmiany w programie powodują, że choć liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego istotnie wzrośnie, to ustalanie prawa do świadczenia wychowawczego będzie zdecydowanie szybsze i mniej pracochłonne, a w trakcie okresu świadczeniowego, przede wszystkim na skutek likwidacji kryterium dochodowego i tym samym likwidacji instytucji utraty/uzyskania dochodu, w praktyce odpadnie konieczność weryfikacji przez gminy przyznanych świadczeń.

- **Krótszy wniosek.** Z uwagi na rezygnację z kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego nastąpi zdecydowane skrócenie wniosku.
- **Brak potrzeby badania dochodów członków rodziny.** Pracownicy gminni nie będą obciążeni koniecznością ustalania dochodów rodziny ubiegającej się o wsparcie zarówno w momencie startu okresu świadczeniowego jak i w jego trakcie (likwidacja procedury ustalania utraty/uzyskania dochodu). **W przypadku wniosków składanych przez rolników nie będzie potrzeby ustalania wielkości gospodarstwa rolnego ani potrzeby oczekiwania przez gminy na publikację przez GUS wskaźnika dochodu z gospodarstwa rolnego niezbędnego dotychczas do ustalenia dochodu z gospodarstwa.**
- **Brak wymogu ustalenia alimentów.** Od 1 lipca 2019 r. prawo do świadczenia wychowawczego nie będzie już uzależnione od ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko, co oznacza także likwidację czasochłonnej procedury stosowanej przez gminy w takich przypadkach.
- **Ograniczona sprawozdawczość.** Rezygnacja z kryterium dochodowego oznacza również, że znacznemu zmniejszeniu ulegnie zakres przekazywanych przez samorządy sprawozdań z realizacji ustawy.
- **Modyfikacja Oprogramowanie do realizacji świadczenia.** Wprowadzony zostanie uproszczony sposób ustalania uprawnienia (w pełni rozwinięte oprogramowanie do realizacji zadania wraz z automatycznymi usługami pobierania danych z rejestrów publicznych).
- **Brak decyzji administracyjnej.** Ustawa przewiduje, na wzór bardzo dobrze przyjętego rozwiązania w programie „Dobry start”, rezygnację z wydawania decyzji administracyjnej i obowiązku jej doręczania (osoba otrzymywać będzie automatycznie generowaną i przesyłaną na adres poczty elektronicznej informację o przyznaniu świadczenia lub w przypadku braku poczty elektronicznej informację będzie mogła odebrać osobiście).
- **Przesunięcie okresu świadczeniowego.** Dotychczasowe przepisy przewidywały, że rodziny składały wnioski o wszystkie świadczenia (świadczenie wychowawcze, świadczenie dobry start, świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego) w tym samym momencie (lipiec – wrzesień), co powodowało spiętrzenie pracy realizatorów świadczeń przede wszystkim w drugiej połowie roku i co za tym idzie nakładało na gminy potrzebę zwiększonej, w tym okresie, obsady kadrowej do realizacji wszystkich ww. zadań.

- W związku z powyższym, począwszy od 2021 roku (czyli od okresu świadczeniowego 2021/2022) prawo do świadczenia wychowawczego będzie ustalane na okres od 1 czerwca do 31 maja roku kolejnego.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres będą przyjmowane od dnia 1 kwietnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lutego danego roku.

- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 30 kwietnia danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do dnia 30 czerwca tego roku.
- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 maja do dnia 31 maja danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 lipca tego roku.
- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 sierpnia tego roku.
- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 lipca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 30 września tego roku.
- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 31 sierpnia danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 października tego roku.

Bardzo ważne. W związku z przesunięciem okresu świadczeniowego od 2021 r. ustawa przewiduje, że przyznanie świadczenia wychowawczego od 1 lipca 2019 r. będzie dotyczyć wydłużonego okresu. Gmina ustali prawo do świadczenia wychowawczego aż do 31 maja 2021 r. (23 miesiące w przypadku nowych dzieci i 20 miesięcy w przypadku dzieci korzystających już ze świadczenia 500+). Tym samym rodzice nie będą musieli składać ponownie wniosków o świadczenie wychowawcze w 2020 r.

- Więcej wniosków składanych on-line. Wszystkie wyżej omówione zmiany dodatkowo spowodują, (jak to miało miejsce przy programie „Dobry start”), znaczne zwiększenie liczby składanych przez rodziców wniosków poprzez internet, co znacząco ułatwi realizatorom przyznanie świadczenia (wniosek będzie automatycznie zaczytywany do systemu bez konieczności jego ręcznego przepisania).

Objęcie wszystkich dzieci świadczeniami z programu „Rodzina 500+” spowoduje wzrost wydatków z budżetu państwa na rzecz rodzin do poziomu ok. 4% PKB. **Będzie to wzrost o 125% wskaźnika udziału wydatków na politykę rodzinną w PKB w stosunku do wydatków z roku 2015. Poziom wydatków na politykę rodzinną stawia Polskę w samej czołówce państw europejskich i jest dowodem na to, że wsparcie rodzin jest priorytetem.**

www.gov.pl/rodzina

